

Motion till riksdagen

1988/89:Jo542

av Viola Claesson och Annika Åhnberg (båda vpk)
Avveckling av pälsdjursfarmerna

Bakgrund

Mink och räv är de vanligaste burfarmade djuren i Sverige. I landet produceras årligen ca 2 miljoner minkskinn och 60 000 rävskind. Antalet pälsdjursfarmer var 1988 ca 650 stycken. Djuren lever i nätburar med en burbottenyta på 0,24 kvm för mink och 1 kvm för räv. Burgolvet består även det av nät.

Mink och räv har farmats i knappt 100 år och måste betraktas som vilda djur. Exempel på domesticerade djurarter, dvs till människan anpassade, är nötkreaturen som människan tog till sig för 8000 år sedan och hunden som vi haft i vår närhet i 14 000 år. Jämförelsen visar att räv och mink inte kan betraktas som anpassade husdjur.

Dessa båda djurslag är rovdjur, till största delen ensamlevande och med behov att röra sig över stora markytor. Minken är en god simmare som lever och jagar vid vattendrag.

I farmerna tvingas djuren leva i burar tätt tillsammans, vilket ger hög stressnivå och stor känslighet för yttre störningar. Exempelvis resulterar överflygningar mycket ofta i aborterade eller ihjälbitna valpar.

Överväganden

Pälsdjursuppfödningen har ofta kritiserats under senare år, bl. a. av länsveterinärerna i Gävleborgs och Kopparbergs län. I båda fallen har man stött på grova försummelser av djurens skötsel på ett flertal farmar. De båda länsveterinärerna har ansett förhållandena vara så allvarliga att man genom skrivelser till lantbruksstyrelsen (LBS) krävt snara förbättringar.

Kopparbergs länsstyrelse framhåller dessutom i skrivelser till jordbruksdepartementet och LBS (november 1988) att pälsdjursfarmningen bör förbjudas eftersom den inte är förenlig med nya djurskyddslagen. Man vill därför att regeringen snarast låter utreda hur och inom vilken tid avveckling av befintlig uppfödning av pälsdjur skall kunna ske.

Nya bestämmelser för pälsdjuren har utarbetats av LBS:s djurmiljögrupp och beräknas kunna tas i bruk i juli 1989. De förbättringar som föreslagits är ytterst marginella och innebär inga större förbättringar för djuren.

LBS:s djurmiljögrupp framhåller i sin rapport (1988:II) att mink och räv som är utpräglade rovdjur med stort rörelsebehov ännu inte är domesticerade. Att hålla dessa djur i bur avviker enligt gruppen radikalt från djurens

naturliga förhållanden. De föreslår – onekligen något motsägelsefullt – att näringen skall få tio år på sig att utveckla förhållanden som motsvarar djurskyddslagens krav.

4 § i lagen lyder:

”Djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn och pälsar skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.”

I lagens 2 § sägs också:

”Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.”

Nuvarande uppfödning står helt i strid med dessa paragrafer. Några förslag på alternativ djurhållning av mink och rävar finns inte och skulle med all säkerhet inte vara möjliga av ekonomiska skäl.

Till detta kommer att päls inte på något sätt är nödvändig för människans existens, utan dess främsta uppgift är att fungera som statussymbol.

Under senare år har opinionen växt sig starkare mot alla former av djurförtryck, i hög grad också mot pälsdjursuppfödning. Som följd har försäljningen av päls och handeln med skinn minskat betydligt.

Näringen försvaras ofta med att den ger arbete i glesbygden. Hela pälsindustrin ger ca 4000 arbetstillfällen, endast en mindre del av dessa i glesbygden. Farmningen drivs ofta som komplement till traditionellt jordbruk och är arbetsintensiv endast under pälsningen (ca 3 månader), vilket gör att man inte kan erbjuda några fasta anställningar.

Hemställan

Med anledning av det i motionen anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar om avveckling under en tioårsperiod av uppfödning av pälsdjur i bur,
2. att riksdagen beslutar om ett nyetableringsstopp av pälsdjursföretag.

Stockholm den 23 januari 1989

Viola Claesson (vpk)

Annika Åhnberg (vpk)